

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

ת"מ 91/21

העותר: רני אידן

נגד

המשיב: חיזקי סיבק

עתירה לצו מניעה ולצו להסרת מודעות לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה)

בשם העותר: עו"ד שמוליק כהן

בשם המשיב: עו"ד גלי עציון

החלטה

בפניי עתירה שהוגשה לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה למתן צו להסרת מודעות המפרות את סעיף 10 לחוק האמור וכן צו האוסר על המשיב לתלות שלטים המפרים את הוראות החוק. בלב העתירה מצויה מערכת הבחירות למועצות האזוריות, ובכלל זה לראשות המועצה האזורית עמק חפר (להלן: המועצה).

א. רקע וטענות הצדדים:

1. העותר מכהן כראש המועצה האזורית עמק חפר (להלן: המועצה) והוא מתעתד להתמודד, לפי הצהרתו, בבחירות הקרובות לראשות המועצה שיתקיימו בתאריך 30 באוקטובר 2018 (ראו: חוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות), התשנ"ד-1994, וסעיף 5 לחוק המועצות האזוריות (מועד בחירות כלליות) (תיקון מס' 10), התשע"ז-2017).
2. המשיב הינו חבר מועצה, ובהתאם לחומר שבפניי גם הוא עתיד להתמודד בבחירות הקרובות לראשות המועצה.
3. העותר מבקש כי אורה למשיב להסיר את כל השלטים שהוצבו על ידו במרחב הציבורי, ובמיוחד את אלה הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר, אשר הוצבו לטענת העותר בניגוד לחוק דרכי תעמולה.

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechiroth.gov.il

4. כמו כן מבקש העותר שאורה למשיב להימנע מלתלות שלטים נוספים במרחב הציבורי שלא במקומות שייעודו להדבקת מודעות או שלטים הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר, במקום שאינם דירת מגורים פרטית או משרדי מטה המועמד.
5. עוד מבקש העותר לחייב את המשיב בהוצאות לדוגמא לנוכח התעלמותו מפניות מוקדמות בנושא זה, שהועברו, בין היתר נוכח החלטתי בתר"מ 71/21 רני עידן נ' עפרה ברק (23.8.2018) (להלן: עניין עפרה ברק).
6. העותר צירף לעתירתו רשימת מקומות בהם תלה המשיב שלטים, וכן צירף תמונות מהן עולה כי נתלו שלטים מטעם המשיב הגדולים מ-50 עד 70 סנטימטר וכי שלטים אלה נתלו שלא במקומות אשר יועדו לתליית שלטים מטעם הרשות המקומית, ותמך עתירתו בתצהיר.

תגובת המשיב

7. ראשית, המשיב הצהיר כי הוא יכבד כל החלטה שתינתן על ידי, ומבלי להודות באף טענה שהעלה העותר, הוא הורה לצוותי השילוט מטעמו להוריד את כל השלטים שצוינו בעתירה, ובכך העתירה התייתרה.
8. העתירה נגועה בחוסר תום לב, שכן העותר עצמו מפר את חוק דרכי תעמולה ותולה שלטים באותו האופן עליו הוא מלין במסגרת העתירה, וכי כך פעל העותר גם בבחירות הקודמות למועצה.
9. העותר, בכובעו כראש המועצה, נמנע במכוון מכך שהמועצה תקצה שטחי פרסום לשם תליית תעמולת בחירות וזאת בניגוד להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1912, אשר בה נקבע, בין היתר כי על המועצה לוודא שתוקצנה כמות מספקת של שטחי פרסום ובפיזור הולם לשם קיום תעמולת בחירות.
10. בנוסף לכך מעלה המשיב עוד שורה של טענות, ובפרט על דרך ניהול קמפיין הבחירות מצדו של העותר, אשר אין בינו לבין העתירה דין ולא כלום.
11. בכותרת לכתב התשובה ציין המשיב כי מדובר ב"תשובה למתן צו עשה וצו מניעה ועתירה שכנגד". אבהיר כבר עתה, כל טענה הנוגעת להפרת חוק דרכי תעמולה יש להגיש באופן של עתירה הערוכה כדין בהתאם להוראות הבחירות (דרכי תעמולה) (סדרי הדין בבקשות וערורים), תשע"ה-2015 (להלן: הוראות סדרי הדין).
12. הוראות סדרי הדין לא מאפשרות להגיש "עתירה שכנגד", במסגרת כתב תשובה. הפרה של הוראות חוק דרכי תעמולה אינה עניין פנימי בין המתמודדים לבחירות, כי אם עבירה על החוק, הפוגעת בטוהר הבחירות וביסודות הדמוקרטיים של שיטתנו המשפטית, ובכלל זה הזכות לבחור ולהיבחר, ואף עלולה להיות עבירה פלילית.

13. חלק ניכר מטענות העותר הינן נגד המועצה, שאינה צד להליך דנן. השגותיו של העותר בכל הנוגע להתנהלות המועצה האזורית, ובכלל זה בכל הנוגע להיעדר מספיק מקומות ייעודיים להצבת שלטי תעמולה, הן עניין לפנייה למועצה, וככל שתשובתה לא תספק, בדרך של ביקורת שיפוטית בפני הערכאה המוסמכת לכך, והכל מבלי לקבוע מסמרות או להביע עמדה בעניין.

לא אחת נקבע כי ככל שהמשיב סבור כי העותר מפר את חוק דרכי תעמולה, או שהמועצה אינה פועלת בהתאם להוראות החוק בכך שהיא לא מקצה שטח מספק לשם פרסום תעמולת בחירות, סלולה למשיב הדרך להגיש כל הליך דרוש בהתאם לטענה הרלוונטית ובערכאה הרלוונטית (ראו והשוו: החלטתי בעניין עפרה ברק).

טענות בגין הפרות מצד העותר של חוק דרכי תעמולה אינן "טענות הגנה", ודינן להתברר בפני עצמן (עיינו: תר"מ 68/20 קוניק נ' בן שחר (השופט ס' ג'ובראן; 19.08.2013); תר"מ 105/20 רון כץ נ' רשימת "ביחד" (השופט ס' ג'ובראן 15.09.2013)).

משכך, אין בכוונתי להידרש לטענות האמורות, ודרכו של המשיב לפעול בדרך המתאימה, בכפוף לדין.

ב. המסגרת הנורמטיבית

1. סעיפים קטנים 10(א) ו-1(א) לחוק דרכי תעמולה קובעים:

"10(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה:

- (1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר;
 - (2) בוטלה.
 - (3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים;
 - (4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת בחירות לקראת בחירות.
- (1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות";

2. סעיף 10א לחוק דרכי תעמולה קובע כי הוראות סעיף 10 יחולו בשינויים המתחייבים גם על "שלט מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים".

3. תכלית ההגבלות הקבועות בסעיף 10 לחוק דרכי תעמולה היא שמירה על שוויון בין המועמדים, ומניעת הצפת מבני העיר בשלטי תעמולה תוך פגיעה במראה המועצה המקומית (ראו: תר"מ 60/03 שינוי – מפלגת המרכז נ' דוקורסקי (השופטת ד' דורנר 12.10.2002) (להלן: עניין שינוי)).
4. סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה קובע את ההגבלות העיקריות על פרסום שילוט (גודל, שקיפות ומיקום), ועניינו שילוט בשטחי פרסום עירוניים. לצד זאת, סעיף 10ב מסדיר את אופן הפרסום וקובע תנאים לטובת שמירה על שוויון בין מועמדים בשטחי פרסום חוצות מסחריים.

דיון והכרעה

1. נוכח העובדה כי אין מעניינה של החלטה זו שלל טענות שמעלה המשיב כנגד העותר וכנגד המועצה, הרי שהלכה למעשה המשיב לא מציג כל טענת הגנה, וכל תשובה מהותית לטענות העותר בדבר תליית שילוט בחירות בניגוד לדין – בעניין גודל השלטים ובעניין מיקומם.
2. אני מקבל את העתירה ונותן תוקף של צו להצהרתו של המשיב לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה. המשיב יסיר את כל השלטים שהוצבו על ידו, החורגים מהוראות סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה, ככל שנותרו, לא יאוחר מיום 20.09.2018. בקביעת מועד זה אני מתחשב במועדי ישראל הבאים עלינו לטובה, ולכן לא תתקבל בקשת ארכה הנוגעת לכך.
3. ככל שהעותר ייחשף לשילוט חורג נוסף מטעם המשיב, הוא יפנה אליו במישרין, על מנת להסדיר זאת, בטרם הגשת עתירה נוספת או בקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט. בפנייה כאמור יופנה המשיב למיקומי השילוט המפר, ולדין המופר, לכאורה.
4. נוכח הצהרת המשיב כי הוא מסיר את השילוט מיוזמתו, הוא יישא בהוצאות העותר, על הצד הנמוך, בגובה של 4,000 ₪.

ניתנה היום ד' תשרי תשע"ט (13 ספטמבר 2018).

אברהם טל

**נשיא של בית משפט מחוזי
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום**

עמוד 4 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il